

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

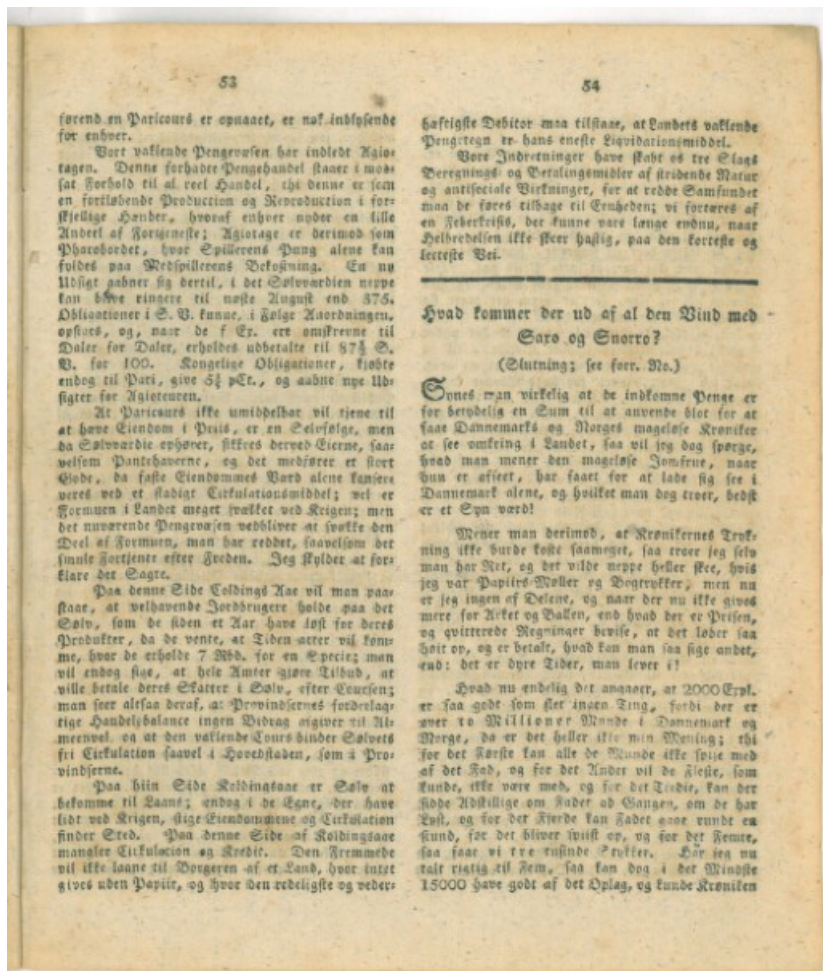
Titel: Udrag fra Hvad kommer der ud af al den Vind med Saxo og Snorro?

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 54. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1818_324-txt-shoot-idm251/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

førend en Paricours er opnaaet, er nok Indløpsende for enhver.

Der vakkende Pengesæven har indledt Kjøbtagen. Denne forbadt Pengesæven i modsat forhold til al reel Handel, thi denne er som en fortidende Production og Reproduction i forskellige Hænder, hvorefter enhver nyder en lille Andeel af Fortjeneste; Kjøbtage er derimod som Hænder, hvor Spillets Pung alene kan foldes paa Kjøbetsregens Beskaffenhed. Er nu Udbyttet paa den hertil, i det Solvordien næppe kan lade sig rinnere til næste August end 375 Obligationer i S. V. Kasse, i Folge Kjøbningen, og, naar de i Et. ere omfremme til Daler for Daler, erholdes udbetalte til 875 S. V. for 100. Kongelige Obligationer, kjøbte endog til Paris, give 54 pCt., og aadte nye Udgifter for Aalesturen.

At Paricours ikke umiddelbar vil tjene til at have Eiendom i Paris, er en Selvfølge, men da Solvordien erholdes, stikker derved Cicens, saavel som Pantehavene, og det medfører et stort Gæde, da disse Eiendommens Værd alene kanieres ved et stadigt Circulationsmiddel; vel er Formuen i Landet meget svækket ved Krigen; men det nuværende Pengesæven vedbliver at søkke den Deel af Formuen, man har reddet, saavel som det smule Fortjeneste efter Krigen. Jeg holder at forklare det Sagte.

Paa denne Side Kjøbtage har vi man paa saare, at velhavende Kjøbtage holde paa det Solv, som de siden et Aar have løst for deres Produkter, da de vente, at Tiden næst vil komme, hvor de erholdes 7 Mbd. for en Specie; man vil endog sige, at hele Amer. gjøre Tilbud, at ville betale deres Skatter i Solv, efter Krigen; man seer altsaa deraf, at Provindernes fordelagtige Handelsbalance ingen Videns og giver til Almenvel, og at den vakkende Cours binder Solvets fri Circulation saavel i Hovedstaden, som i Provinderne.

Paa hin Side Kjøbtage er Solv at bestemme til Paant; endog i de Lande, der have lidt ved Krigen, sige Eiendommene og Circulation finder Etid. Paa denne Side af Kjøbtage mangler Circulation og Kredit. Den fremmede vil ikke laane til Borgere af et Land, hvor intet gives uden Papir, og hvor den redeligste og veder-

haftigste Debitor man tilfaar, at Landets vakkende Pengesæven er hans eneste Liquidationsmiddel.

Der Indretninger have flødt og tre Slags Beregnings og Betalingsmidler af stribende Natur og artificielle Virkinger, for at redde Samfundet man de faares tilbage til Enigheden; vi fortæres af en Reberkrisis, der kunne vare længe endnu, naar Helbredelsen ikke seer hastig, paa den korteste og letteste Veie.

Hvad kommer der ud af al den Vind med Caro og Snorro?

(Slutning; see forr. No.)

Synes man virkelig at de indkomne Penge er for betydelig en Sum til at anvende blot for at faare Danmark og Norges mageløse Kreniter og see omkring i Landet, saa vil jeg dog spørge, hvad man mener den mageløse Jomfrue, naar hun er afstet, har faaet for at lade sig see i Danmark alene, og hvilket man dog troer, bedst er et Egn værd!

Mener man derimod, at Kreniternes Trøsting ikke kunde koste saamaget, saa troer jeg selv man har Ret, og det vilde næppe hellee Ret, hvis jeg var Papir- og Dødsretter, men nu er jeg ingen af Delene, og naar der nu ikke gives mere for Kret og Dødsret, end hvad der er Prisen, og qvitterede Krenitær hvilke, at det loder saa høit op, og er betalt, hvad kan man saa sige andet, end: det er dyre Tider, man lever i!

Hvad nu endelig det angaaer, at 2000 Ertl. er saa godt som slet ingen Ting, fordi der er over 10 Milioner Munde i Danmark og Norge, da er det heller ikke min Mening; thi for det første kan alle de Munde ikke spise med af det Kød, og for det Andet vil de fleste, som kunde, ikke være med, og for det Tredie, kan der ikke Mållige om Hæder og Ganger, om de har Lyst, og for det Fjerde kan Hædet sige rundt om Sund, for det bliver vist op, og for det Femte, saa saar vi tre tusinde Strækker. Er saa nu talte rigtig til Dem, saa kan dog i det Mindste 15000 have godt af det Qvæg, og kunde Krenitær

gjøre saa mange glæde i de Kløder den gaar, da havde den vel tjent til de nye.

Nei, det er kun Smaating, men Tingen er, om der virkelig blandt menig Mand, findes blot 10 Tusinde, som vil læse Bøgerne med Lyst, og hvordan man bedst skal bære sig ad, for at finde de folk, der sikkert hverken gaar tørt paa Hjældene, eller paa Marken, og at man kan tage sig i Nat for, at lære bort til Røddene, hvad Væsentene maatte først skal lære at læse Prens paa. Her kunde et godt Raad være et godt Seed, og min Mening vil jeg sige, for at hvem der tager sig af Sagen kan foranlediges til at gøre sin. Jeg mener, vi skal see, at faae en Mand der under Sagen, i det Mindste i hver Kjøbsstad, til at modtage nogle indbundne Expl., og uddele dem, snart for Intet, snart for hvad Vinder Løfter, snart for lidt mere, alle som han har folk for sig, kun med Skinsomsed, uden at forhæde sig, saa Ingen faaer Bøgerne, uden hvem han har rimelig Formodning om, enten selv vil læse dem, eller faae dem paa Steder, hvor de vil blive læste af menig Mand. Paa denne Maade tror jeg, at Hensigten bedst og nemmest kunde opnaaes, og for Oplys var man i al Fald sikret.

Ogaa om den Tidend Sygter, der trykkes til Sals, vil jeg, ved denne Leilighed, sige min Mening, og det er den, at de bør sælges for Helveden af den billige Dagsbuds-Preis, man fikker nuomkunder, altsaa for 8 Stilling Niser, thi da kan Ankøbsliden ikke salde Nogen besværlig, som ellers kan betale en Dag, og med ordentlig Afbetaling kan derved komme ind, hvad der behøves til Bærrets Rindstæffe. At nu de, som have bidraget til Bærret, have nærmest Adkomst til at faae det for godt Kjøb, er lifværem, og derfor mener jeg, at selv naar de blandt dem som vilde, havde tegnet sig, kunde man se ad, om der, hvad jeg ikke vil formode, blev noget tilovers. Skulde deres Antal, som have bidraget, og vilde eis Bøgerne, overlige Exemplarernes, da maatte det naturligvis, uden noget andet Hensyn, hedde: den Første, den Bedste. Ved Nogen bedre Raad, da sige han til! thi paa den bedst mulige Maade bør jo Alting ske.

Haad mig selv og min Tare angaaer, da gæder jeg næsten ikke tale et Ord mere deraf, men

da jeg dog troer at burde det, vil jeg begynde med den, som jeg mener, tilfredsstillende Erfaring, at hvem der arbejder i Guds Naam og har lært at hie, faaer i Grunden aldrig til at vrænge, saa Heilighed skal man her ikke gjøre sig for min Skyld, Proves er Publikum sikker nok for, og, skønde jeg jo ikke saa lige kan vide det, vil jeg haabe, at Kronikerne Intet skal tage derved, om end derved Overfatter faaer lidt haardt Høje at trække. Kun fordi det er sandt, og vilde liget godt, mindede jeg om, at man ogsaa burde betænke ham; efter hvad som nu otter er sagt om den freidellige Sam, anser jeg det for min Pligt, ikke, om den saa blev dobbelt saa betydelig, at berøge mig en Skillinge Andragt deraf, med mindre Giverne udrøffelig sandede det. Det har nu vel ingen Rød, og lidt bedre hen, skal jeg da sige Publikum en Maade, hvorpaa jeg kan faae det Nødvendige, uden at vi derfor paa nogen af Siderne, er hinanden det Mindste forbunden, men skulde selv det Forslag ikke finde Bifald, da har jeg endnu et Raad bag Bæret, nemlig at tie hemstille, og først, naar Tiden er overridt, sige med et Smil: havde vor Hæder regnet paa jer, Gødtfolk! da havde Copellanen faaet Stam, og Ingen Andagter dengang.

Vilde nu kun Hr. Brevlund ikke tænke, at Alt hvad jeg, ved denne Leilighed sandede passende at sige, faaer paa hans Petitioner i menig Mening? Manden er mig aldeles formuet, og jeg tror han har Lyst, men det er mig klart at for en Mand dog tage sig saameget af Sagen, at han ikke vil lade mig tale ene deraf, men taler med, og der udenloft og lifværem, som Mand anstaaer, ja jeg anser det endnu for et Spørgsmaal, om vi i Grunden ere saa menige om Sagens Gans, som det kan lade. Bligt maatte jeg imidlertid lade uafgjort, og sige rent ud af Posen, hvad jeg meente om de Ting, her bragtes paa Bane.

Ingen kunde undværs over, om jeg, mens jeg sidder og giver mit Bedste, blev lidt heet i Hovedet, naar man kommer, og siger mig, at det er ingen Ting, og det Vildeste jeg kunde sære, var det skulde I, min Sanden, dog have sagt lidt for, thi havde jeg mærket, det var Næstingen, skulde Skofen nu knap have fundet mig over et Arbejde, som er til ingen Nytte, uden at faae

